

I

(Rezolūcijas, ieteikumi un atzinumi)

IETEIKUMI

EIROPAS SISTĒMISKO RISKU PADOME

EIROPAS SISTĒMISKO RISKU KOLĒĢIJAS IETEIKUMS

(2020. gada 27. maijs)

par parādu moratoriju, valsts garantiju shēmu un citu fiskāla rakstura pasākumu ietekmes uz finanšu stabilitāti monitorēšanu, kas reālās tautsaimniecības aizsardzībai veikti, reaģējot uz Covid-19 pandēmiju

(ESRK/2020/8)

(2020/C 249/01)

EIROPAS SISTĒMISKO RISKU KOLĒĢIJAS VALDE,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1092/2010 (2010. gada 24. novembris) par Eiropas Savienības finanšu sistēmas makrouzraudzību un Eiropas Sistēmisko risku kolēģijas izveidošanu ⁽¹⁾ un jo īpaši tās 3. panta 2. punkta b), d) un f) apakšpunktu, kā arī 16.–18. pantu,

ņemot vērā Eiropas Sistēmisko risku kolēģijas Lēmumu ESRK/2011/1 (2011. gada 20. janvāris), ar ko pieņem Eiropas Sistēmisko risku kolēģijas Reglamentu ⁽²⁾, un jo īpaši tā 15. panta 3. punkta e) apakšpunktu un 18.–20. pantu,

tā kā:

- (1) Koronavīrusa izraisītās slimības (Covid-19) pandēmijas uzliesmojums un tam sekojošā ierobežošanas pasākumu īstenošana ir smags šoks Eiropas tautsaimniecībām. Lai aizsargātu nefinanšu sabiedrības un mājsaimniecības no pandēmijas sekām, dalībvalstis ievieš parādu moratorijus, valsts garantiju shēmas un citus fiskāla rakstura pasākumus. Lai gan šie pasākumi attiecas uz nefinanšu sektoru, tie tomēr ietekmē finanšu stabilitāti.
- (2) Šo pasākumu efektivitāte finanšu stabilitātes saglabāšanā būs atkarīga no to lieluma un funkcionālajām īpatnībām. Tie rūpīgi jāmonitorē nacionālajā līmenī, lai laikus varētu veikt korekcijas, izmantojot elastīgumu, ko nodrošina Eiropas Savienības pagaidu regulējums valsts atbalsta pasākumiem, ar ko atbalsta tautsaimniecību saistībā ar Covid-19 uzliesmojumu ⁽³⁾.
- (3) Ņemot vērā dalībvalstu tautsaimniecību augsto integrācijas pakāpi, vienas dalībvalsts īstenotajiem pasākumiem būs pozitīvi vai negatīvi blakus efekti citās dalībvalstīs. Šādi blakus efekti būtu jāņem vērā visaptverošā novērtējumā par ietekmi uz finanšu stabilitāti Eiropas Savienības līmenī, ko rada pasākumi, kurus nacionālās iestādes veikušas reālās tautsaimniecības aizsardzībai, reaģējot uz Covid-19 pandēmiju.

⁽¹⁾ OV L 331, 15.12.2010., 1. lpp.

⁽²⁾ OV C 58, 24.2.2011., 4. lpp.

⁽³⁾ Komisijas paziņojums "Pagaidu regulējums valsts atbalsta pasākumiem, ar ko atbalsta ekonomiku pašreizējā COVID-19 uzliesmojuma situācijā" (2020/C 91 I/01) (OV C 91 I, 20.3.2020., 1. lpp.), un saistītie dokumenti par valsts atbalsta noteikumiem un koronavīrusu pieejami https://ec.europa.eu/competition/state_aid/what_is_new/covid_19.html.

- (4) Lai nodrošinātu nacionālo pasākumu efektivitāti finanšu stabilitātes nodrošināšanā, nepieciešama cieša monitorēšana un sadarbība starp nacionālajām makroprudenciālās uzraudzības iestādēm un nacionālajām fiskālajām un uzraudzības iestādēm atbilstoši to attiecīgajām kompetencēm. Eiropas Sistēmisko risku kolēģija (ESRK) 2020. gada 14. maijā nosūtīja vēstuli Eiropas Savienības dalībvalstu fiskālajām iestādēm, aicinot tās jau agrīnā posmā sākt intensīvāku dialogu starp attiecīgajām iestādēm nacionālajā līmenī (*).
- (5) ESRK atbild par Eiropas Savienības finanšu sistēmas makroprudenciālo uzraudzību un sniedz ieguldījumu sistēmisko risku mazināšanā un novēršanā. Šajā nolūkā ESRK plāno monitorēt un regulāri apspriest ietekmi uz finanšu stabilitāti Eiropas Savienības līmenī, ko rada nacionālie pasākumi, kuri reālās tautsaimniecības aizsardzībai ieviesti, reaģējot uz Covid-19 pandēmiju. ESRK plāno īpašu uzmanību pievērst pārrobežu un starpnozaru ietekmei. Šī monitorēšana būtu jāturpina tikai tik ilgi, kamēr šādi pasākumi var ietekmēt finanšu stabilitāti Eiropas Savienībā.
- (6) Lai monitorētu šādu pasākumu ietekmi uz finanšu stabilitāti Eiropas Savienības līmenī, nacionālajām makroprudenciālās uzraudzības iestādēm būs jāziņo attiecīgā nacionālā informācija. Pieprasījumos, ar kuru palīdzību ESRK lūdz attiecīgu informāciju šādām iestādēm, būtu jāņem vērā proporcionalitātes princips un jāizvairās no pārskatu sniegšanas prasību dublēšanās, koncentrējoties uz informāciju, kas nav pieejama no citiem avotiem.
- (7) ESRK plāno papildināt un uzlabot nacionālajā līmenī veikto monitorēšanu un novērtēšanu. ESRK mērķis ir veicināt pieredzes apmaiņu un agrīnu pārrobežu un starpnozaru jautājumu apzināšanu. Vēlākā posmā tai būs arī saskaņots skatījums par pasākumu pakāpeniskas izbeigšanas metodēm. Šajā nolūkā ESRK plāno izveidot atgriezeniskās saites kanālu, lai nodrošinātu informācijas apmaiņu starp pārskatu sniedzējām iestādēm.
- (8) Ar šo ieteikumu finanšu pakalpojumu nozarei netiek radītas jaunas pārskatu sniegšanas prasības. Lai iegūtu informāciju, ESRK būtu jāpaļaujas uz to, ka nacionālās makroprudenciālās uzraudzības iestādes sniedz informāciju, kas savākta nacionālo monitorēšanas pasākumu vajadzībām, kas savukārt balstītos uz pasākumu īstenošanā iesaistīto nacionālo fiskālo iestāžu un valdības aģentūru sniegtajiem pārskatiem. ESRK būtu jāpaļaujas arī uz datiem, ko savākušas tās dalībiestādes, jo īpaši Eiropas Banku iestāde, Eiropas Apdrošināšanas un aroda pensiju iestāde, Eiropas Centrālā banka un Vienotā noregulējuma valde.
- (9) Šis ieteikums neierobežo Eiropas Savienības centrālo banku pilnvaras monetārās politikas jomā.
- (10) ESRK ieteikumi tiek publicēti pēc tam, kad informēti adresāti, un pēc tam, kad Valde informējusi Eiropas Savienības Padomi par savu nolūku sniegt ieteikumu, un Padomei sniegta iespēja uz to atbildēt,

IR PIENĒMUSI ŠO IETEIKUMU.

1. IEDAĻA

IETEIKUMI

A ieteikums. Tādu pasākumu ietekmes uz finanšu stabilitāti nacionālā monitorēšana, kas reālās tautsaimniecības aizsardzībai veikti, reaģējot uz Covid-19 pandēmiju

Nacionālajām makroprudenciālās uzraudzības iestādēm tiek ieteikts monitorēt un novērtēt ietekmi uz finanšu stabilitāti, ko rada ar Covid-19 saistīti pasākumi, kurus šādu iestāžu dalībvalstis veikušas, lai aizsargātu reālo tautsaimniecību, piem., parādu moratoriji, valsts garantiju shēmas un citi fiskāla rakstura pasākumi. Šajā nolūkā makroprudenciālās uzraudzības iestādēm tiek ieteikts monitorēt šādu pasākumu funkcionālos elementus un ieviešanu, kā arī iespējamo ietekmi uz finanšu stabilitāti, izmantojot, piem., šādus galvenos rādītājus.

(*) Sk. ESRK priekšsēdētāja 2020. gada 14. maija vēstuli Ekonomikas un finanšu padomes priekšsēdētājam un locekļiem, kas pieejama: https://www.esrb.europa.eu/pub/pdf/other/esrb.letter200514_ESRB_work_on_implications_to_protect_the_real_economy~e67a9f48ca.en.pdf.

- a) Funkcionālie elementi un pasākumu ieviešana: jo īpaši apjoms; finansiālā atbalsta veidi (piem., parādu moratoriji, aizdevumu garantijas, subsidēti aizdevumi vai līdzdalība pašu kapitālā); saņēmēji un atbilstības nosacījumi; ilgums; un informācija par pasākuma izmantošanu (piem., saņemto un apstiprināto pieteikumu apjoms un skaits).
- b) Ietekme uz finanšu stabilitāti: jo īpaši kredītu plūsma uz reālo tautsaimniecību; nefinanšu sektora likviditāte, maksātspēja un parādsaistības; un finanšu iestāžu finanšu stabilitāte, tostarp novērotās un paredzamās tendences attiecībā uz ienākumus nenesošiem aizdevumiem un spēju pildīt likviditātes un kapitāla prasības.

B ieteikums. Nacionālo makroprudenciālās uzraudzības iestāžu pārskatu sniegšana ESRK

Nacionālajām makroprudenciālās uzraudzības iestādēm tiek ieteikts regulāri sniegt ESRK informāciju, kas vajadzīga, lai ESRK varētu monitorēt un novērtēt A ieteikumā minēto nacionālo pasākumu ietekmi uz finanšu stabilitāti Eiropas Savienības. Tajā būtu jāiekļauj pārrobežu un starpnozaru ietekmes monitorēšanai un novērtēšanai vajadzīgā informācija, kas darīta pieejama nacionālajām makroprudenciālās uzraudzības iestādēm, izmantojot spēkā esošo pārskatu sniegšanas kārtību attiecībā uz finanšu iestādēm, un jebkādu papildu informācija, ko darījušas pieejamu fiskālās iestādes un citas valdības aģentūras, kas iesaistītas pasākumu īstenošanā.

2. IEDAĻA

ĪSTENOŠANA

1. Definīcijas

Šajā ieteikumā piemēro šādu definīciju:

- a) "nacionālā makroprudenciālās uzraudzības iestāde" ir nacionālā iestāde, kuras mērķi, pasākumi, uzdevumi, pilnvaras, instrumenti, pārskatatbildības prasības un citas iezīmes noteiktas Eiropas Sistēmisko risku kolēģijas Ieteikumā ESRK/2011/3⁽⁵⁾, vai, ja šāda iestāde nav izveidota, norīkotā iestāde saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/36/ES⁽⁶⁾ VII sadaļas 4. nodaļu vai Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 575/2013⁽⁷⁾ 458. panta 1. punktu.

2. Īstenošanas kritēriji

1. A un B ieteikuma īstenošanai piemēro šādu kritēriju:

- a) pienācīga vērība jāpievērš proporcionalitātes principam, ņemot vērā katra ieteikuma mērķi un saturu.

2. B ieteikuma īstenošanai piemēro šādu kritēriju:

- a) pirmo pārskatu sniedz līdz 2020. gada 31. jūlijam.

3. Pārskatu sniegšanas veidnes

Lai nodrošinātu B ieteikumā paredzētās pārskatu sniegšanas koordināciju, ESRK līdz 2020. gada 30. jūnijam publicēs attiecīgās veidnes.

⁽⁵⁾ Eiropas Sistēmisko risku kolēģijas Ieteikums ESRK/2011/3 (2011. gada 22. decembris) par nacionālo iestāžu pilnvarām makrouzraudzības jomā (OV C 41, 14.2.2012., 1. lpp.).

⁽⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/36/ES (2013. gada 26. jūnijs) par piekļuvi kredītiestāžu darbībai un kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību prudenciālo uzraudzību, ar ko groza Direktīvu 2002/87/EK un atceļ Direktīvas 2006/48/EK un 2006/49/EK (OV L 176, 27.6.2013., 338. lpp.).

⁽⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 575/2013 (2013. gada 26. jūnijs) par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 (OV L 176, 27.6.2013., 1. lpp.).

4. Pārskatu sniegšanas termiņi

Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1092/2010 17. panta 1. punktu adresātiem jāinformē Eiropas Parlaments, Padome, Komisija un ESRK par darbībām, kas veiktas, reaģējot uz šo ieteikumu, vai jāpamato jebkāda bezdarbība. Paziņojumi jānosūta, ievērojot šādus termiņus:

1. A ieteikums

Adresātiem tiek lūgts līdz 2020. gada 31. jūlijam Eiropas Parlamentam, Padomei, Komisijai un ESRK nodot pielikumā iekļauto veidlapu par A ieteikuma īstenošanu.

2. B ieteikums

Adresātiem tiek lūgts līdz 2020. gada 31. decembrim Eiropas Parlamentam, Padomei, Komisijai un ESRK nodot pielikumā iekļauto veidlapu par B ieteikuma īstenošanu.

5. Ieteikuma grozījumi

Par to, kad šis ieteikums jāgroza, lems ESRK Valde. Šādi grozījumi jo īpaši ietver A un B ieteikumā noteiktās uzraudzības un pārskatu sniegšanas ilgumu.

6. Uzraudzība un novērtējums

1. ESRK Valde izvērtēs darbības un pamatojumus, par kuriem paziņojuši adresāti, un vajadzības gadījumā var lemt par to, ka šis ieteikums nav ievērots un adresāti nav pienācīgi pamatojuši savu bezdarbību.
2. Metodoloģija, kas izklāstīta rokasgrāmatā par ESRK ieteikumu ievērošanas novērtēšanu ⁽⁸⁾, kurā aprakstīta procedūra ESRK ieteikumu ievērošanas novērtēšanai, netiek piemērota.

Frankfurtē pie Mainas, 2020. gada 27. maijā

ESRK Sekretariāta vadītājs
ESRK Valdes vārdā
Francesco MAZZAFERRO

⁽⁸⁾ Handbook on the assessment of compliance with ESRB recommendations, April 2016, pieejama https://www.esrb.europa.eu/pub/pdf/recommendations/160502_handbook.en.pdf.

Paziņojums par darbībām, kas veiktas, reaģējot uz ieteikumu

1. Ziņas par adresātu

Ieteikums	
Adresāta valsts	
Iestāde	
Atbildes sniedzēja vārds, uzvārds un kontaktinformācija	
Paziņojuma datums	

2. Paziņojums par darbībām

Ieteikums	Vai atbilstat? (jā/nē/neattiecas)	Atbilstības nodrošināšanai veikto darbību apraksts	Daļējas atbilstības vai neatbilstības pamatojums
A ieteikums			
B ieteikums			

3. Piezīmes

- Šo veidlapu izmanto paziņojumam, kas noteikts Regulas (ES) Nr. 1092/2010 17. panta 1. punktā.
- Aizpildītā veidlapa katram adresātam ar ESRK sekretariāta starpniecību jāiesniedz ESRK elektroniski, izmantojot īpaši šim nolūkam paredzēto DARWIN folderi, vai pa e-pastu uz adresi notifications@esrb.europa.eu. (ESRK Sekretariāts organizēs paziņojumu nosūtīšanu Eiropas Parlamentam, Padomei un Komisijai apkopotā veidā.)
- Tiek sagaidīts, ka adresāti sniedz visu attiecīgo informāciju, kas saistīta ar ieteikuma īstenošanu un īstenošanas kritērijiem, tostarp informāciju par veikto darbību būtību un laiku.
- Ja adresāts atbilst tikai daļēji, tam jāsniedz pilnīgs paskaidrojums par neatbilstības apmēru, kā arī detalizēta informācija par daļēju atbilstību. Paskaidrojumā skaidri jānorāda attiecīgās ieteikuma daļas, kurām adresāti neatbilst.